

Bc. Michaela Kváčová

The English progressive forms in Arts and Humanities university lectures

Anglické průběhové slovesné tvary v univerzitních přednáškách z oblasti humanitních věd

Bakalářská práce

Ústav anglického jazyka a didaktiky, Filozofická fakulta, Univerzita Karlova, 2017

Posudek vedoucí práce

Předložená bakalářská práce je příspěvkem k popisu anglických průběhových tvarů slovesných. Autorku zajímá, v jakém vztahu je volba průběhového tvaru k funkci příslušné výpovědi v univerzitních přednáškách. Ve zkoumaném typu textu lze přitom očekávat jak rysy typické pro mluvený jazyk, tak rysy, které spojujeme s prezentací poznatků v odborném diskurzu obecně.

Materiál byl čerpán z korpusu britských univerzitních přednášek *BASE*, autorka analyzovala užití průběhových tvarů v přednáškách z oblasti humanitních věd. Metodologicky se práce opírá o studii Ute Römerové, která zkoumala funkce průběhových tvarů v běžně mluvené angličtině. Stejně jako Römerová, postupovala autorka od identifikace základních funkcí průběhových tvarů – trvání děje a opakování děje – ke specifickým funkcím. Tyto funkce jsou sledovány ze dvou hledisek: 1) jaký účel má v přednášce promluva, která obsahuje průběhový tvar (vztahuje se k obsahu, organizaci, interpretaci, prezentaci nebo zajišťuje kontakt s posluchači); 2) do jaké míry souvisí užití průběhového tvaru v dané funkci s konkrétním slovesem nebo sémantickou třídou sloves, s volbou podmětu nebo času (tj. jedná se o lexikálně-gramatický vzorec nebo o užití průběhového tvaru, které není lexikálně podmíněné).

Funkce průběhových tvarů se překrývají s funkcemi, které identifikovala Römerová v neformálním dialogu, jen zčásti. V přednáškách nebyly doloženy funkce temporálního rámce a ‚starých a nových zvyklostí‘. Autorka ale popsala jinou funkci, těsně související s charakterem přednášky: průběhové tvary užívají přednášející tam, kde tentativně interpretují promluvy nebo závěry jiných badatelů.

Práce přináší také řadu dalších dílčích zajímavých postřehů. Rozsah analyzovaného materiálu, daný požadavky na rozsah bakalářské práce, je ale do značné míry limitující. Některé kategorie detailní klasifikace jsou zastoupeny okrajově. Pozorované souvislosti bývají doloženy jen malým počtem dokladů. Ukazuje se, že by bylo zajímavé dále prozkoumat např. společný výskyt průběhových tvarů (zejména sloves mluvení) a prostředků atenuace (diskurzních ukazatelů nebo modifikátorů), který autorka pozorovala tam, kde přednášející interpretuje cizí závěry.

Práci lze vytknout menší provázanost teoretického úvodu a vlastní analýzy (funkce opakování děje se v analýze řadí k základním funkcím; detailní popis tříd sloves, které se ne/užívají s průběhovými tvary, se v praktické části práce neuplatní). Celkově ale bakalářská práce splnila svůj cíl. Výsledky ukazují, že vedle obecných funkcí lze identifikovat žánrově a/nebo konstrukčně podmíněná užití průběhových tvarů. Autorka úspěšně aplikovala na zkoumaný

materiál metody a klasifikace použité ve studii, ze které vycházela, a tam, kde to vyžadovala povaha zkoumaného materiálu, navrhla a využila vlastní, dobře definované kategorie. Kombinací kritérií dospěla k mnohvrstevnatému popisu průběhových tvarů.

Závěr

Práce Bc. Michaely Kváčové splňuje požadavky kladené na bakalářské práce. Doporučuji ji k obhajobě a předběžně ji hodnotím jako výbornou až velmi dobrou.

V Praze dne 30. 8. 2017

doc. PhDr. Markéta Malá, Ph.D.